

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף כ - כא
הלכות נטילת ידיים שחרית ב' אות ו-יג

מכון

הליכות נועם

tateziser@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

ליקוטי הלכות או"ח דף כ' - כ"א הל' נטילת ידיים ב' אות ו-ג

**כלל גדול בלימוד ליקוטי הלכות, כשמבאר פרטי חג מסויים, מלבד הרווח הנפלא
איך לחיות אותו החג, יש בו לימוד גם לכל יום ויום**

ר' נתן בהמשך ההלכה הזאת מבאר איך עיקר עבודת האדם לקום בכל יום בבוקר, לצאת מחשכת מחשבות הטבע בצער ועגמת נפש, ולהכנס לאמונה בהשגחה פרטית, דעת כזאת שמצלת מכל הצרות, ובזה מפרש הלכות פסח ומצה, כי כלל ענין ההשגחה נתגלה ביציאת מצרים, כדי לזכות לזה נתן לנו השי"ת את היום טוב הקדוש פסח, ובזה נתגלה בכל שנה מה שנתגלה אז ביציאת"מ. ובזה אנו יוצאים מהבית סוהר שכל העולם מונחים שם שהוא הטבע, כולם שקועים בפחד מהטבע, וכל הצרות הצרורות רק מחמת שמונחים בטבע.

יציאת מצרים הוא יציאה מהשכל השקרי הזה, וקנין דרך האמונה, לחשוב למעלה מהטבע, להיות רבוק בה', קנין הדרך איך להפוך גם את הטבע, כל מה שצריך להתעסק ולהשתדל, להפוך את זה להשגחה, שזה עיקר עבודת ה' של האדם, שבכל דבר שעושה באכילה, שתיה, בבית, פרנסה, שבכל דבר העבודה להפוך את הדבר לקדושה, ע"י שממשיך מחשבות של אמונה והשגחה.

ובכל הלכה בליקוטי הלכות שר' נתן מבאר שם את ענין היום טוב, אנו רואים מיד שזה לא רק ביאור על ענין פרטי שבאותו יום טוב [שגם זה בוודאי מבואר בהרחבה, ואי"ה בסיום ההלכה נחזור להבין כלל כוונות היום טוב לאור דבריו הק', שממש אפשר לחיות פסח אחר לגמרי לגמרי לאור ההלכה הזאת, לזכור היטב מה שלמדנו כאן] כי ר' נתן גם מלמד לנו לכל יום ויום מה אנו זוכים בכח הפסח, איך יש לנו כח להיות יהודי, לחיות באמונה בהשגחה ולצאת מטבע, ולהנצל מהחמץ שזה עיקר הבעיות שלנו. הרי שמענין אכילת מצה אנו לומדים לא רק על הפסח, אלא על כל יום ויום ללמוד מהו מציאות התגלות ההשגחה שנתגלה ביציאת מצרים.

**כפי הכרת האושר שקבלנו ביציאת מצרים, כך יכולים להתאבל על חורבן
ביהמ"ק, כי מכירים את החסרון באמת בלב**

באות ג' כבר הקדים ר' נתן שעיקר קימת חצות הוא להתאבל על החורבן שבני ישראל גלו מארצם, ואנו נמצאים בין הגויים, ואנו רחוקים רחוקים מהדעת, כי לומדים מהגויים. הרי שעיקר האבילות והבכיה יוצא בנפש האדם כאשר מתבונן מי אני, הרי אני בנו בכורו ישראל, ואני חי באמת בהשגחה פרטית, השי"ת לכדו זן ומפרנס אותי. בלי שום דאגה. אנו עשירים הכי מופלגים, אדם הכי שמח, מלא סיפוק ותענוג רוחני, כל הטוב שבעולם נמצא אצלי, כי אני בני בכורי ישראל, וה' כבר עשה איתי ניסים ונפלאות, נתן לי דעת גדול כזה ביציאתנו ממצרים, והוליד אותנו לארץ ישראל לחיות לגמרי למעלה מהטבע.

לפי מה שמכירים את עוצם האור הזה, בענין פסח ויציאת"מ, בזה מכירים עד כמה הגלות מכביד עלינו בכל יום, הפחדים מהגלות, ומציאות השקר של הגויים, כל הריחוק והחסרון של בית המקדש שאין לנו מקום להטהר ולהתעלות בכל פעם, שזה ממש החסרון הכי גדול שיכול

להיות בעולם, אז אדם יכול לבכות מאד לפני ה'. הרי הוצאת אותנו ממצרים, כפי מה שמכירים ביציאת מצרים כך מכירים את החסרון באמת בלב, ויכולים לבכות על בית המקדש.

מצה הוא מוחין גדלות, לחיות עם בטחון שה' משגיח תמיד ועושה נסים, לעומת החמץ שהוא חימוץ הלב בקושי ודינים, ע"י קטנות הדעת שנתפס בטבע

ו) וזה בחינת אכילת מצה ואסור חמץ, כי מצה זה בחינת דעת, בחינת מוחין גדלות, בחינת השגחה שזה עקר הדעת. וחמץ זה בחינת מוחין דקטנות, בחינת אלקים, בחינת דינים, כמובא בכוונות בכונות מבואר שיש ענין של מוחין דקטנות, שכשיש יניקת הדינים מהם, נעשה מזה בחי' חמץ ושאר, ושם מבואר סוד המצה בגי' ע"ב ס"ג שהוא מוחין דגדלות גדולים. מה יש לנו הבנה בגדלות וקטנות, בתוך עבודה להתקרב לה' ר' נתן מבאר לנו עומק הדבר שענין מוחין דקטנות הוא חכמת הטבע, בגי' אלקים, שזה עיקר נפילת האדם לחימוץ הלב, הקושיא שלו על הנהגת השי"ת, והתמיהות שיש לו, זהו חכמת הטבע, חמץ. זה בחינת חכמת הטבע שמשם עקר הדינים והצרות ח"ו, כפ"ל, כי הטבע בגימטריא אלקים, כמובא שמשם אחיזת הדינים כפ"ל, כי חמץ זה בחינת (תהלים עג) כי יתחמץ לבי וכו', שהאדם תמיד חמוץ, תמיד הוא בצער מזה או מזה, תמיד איכפת לו משהו, אינו יכול לנחם את זה מהצער והיסורים, שזה נאמר על הקשיות שנופלין להאדם על הנהגת השם יתברך, שזהו בחינת חכמת הטבע שמשם כל הפירות והקשיות, אבל מצה זה בחינת דעת, בחינת אמונת ההשגחה, שזה עקר הדעת כפ"ל כי מצה על שם שיצאו בחפזון ולא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאלם, שנאמר (שמות יב), "ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות כי לא חמץ פי גרשו ממצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם" האדם צריך פרנסה, וחושב שצריך להשתדל ולהשתדל, והנה שם לא עשו כלום, רק האמינו בה' ויצאו בחפזון ולא הכינו שום צדה, והיה להם מאכל מופלא כזה, מצה בחי' השגחה, שזהו כל המוחין דגדלות, כי מוחין דגדלות הוא מציאות של חפזון שה' משגיח עליך ועושה גם לך נס, ממש כמו שלוקחים בצק ונהיה מצה כי היה להם אמונה בהשגחת השם יתברך ועל-כן לא הכינו להם שום צדה ויצאו בחפזון נמצא, שמצה הוא בחינת דעת של אמונת ההשגחה, שזה עקר גדולת דעת כשזוכין להתגלות אלקות לראות ולידע שהכל בהשגחתו יתברך לבר.

וזה בחינת חפזון, כי חפזון זה בחינת למעלה מהזמן שדילג על הקץ והוציאם בחפזון גדול בלי שום זמן רק ברגע אחת ובשעה קלה באו מרעמסס לסכות ונתקבצו יחד בשעה קלה שש מאות אלף מכל ארץ מצרים, כמו שפרש רש"י על פסוק (שם יט), "ואשא אתכם על כנפי נשרים" שכל זה הוא בחינת למעלה מהזמן, הינו כי הגביהם למעלה מהזמן, שזהו בחינת השגחה שהוא למעלה מהטבע למעלה מהזמן ועל-ידי זה יצאו בלי שום זמן, בלי שום הכנה, רק בשעה קלה, כי עיקר התגלות ההשגחה יהיה לעתיד לבא, היום הזה, כמה שמנסים לדבר מזה, קשה להסביר וקשה להכניס את זה בלב, זה רק נמשך מלעתיד לעכשיו, באופן כשאינו מושג של זמן, בחי' חפזון. וזה מה שהתגלה ביציאת מצרים, בחי' חפזון התגלות הזריזות. בחי' פסח, שדילג על הקץ, שנסענו כל כנפי נשרים, למעלה מהזמן והמקום. ואין שיעור חימוץ. כך כשיש לאדם הארת הדעת הגדול הוא נמצא למעלה מהזמן והמקום, משא"כ כשנופל לטבע, הוא מיוחד מהזמן והמקום, צריך דווקא שהמקום יהיה כרצונו, כשמאיר אור המצה, אין זה מראיג אותו כלל, כי נתגלה הזריזות.

כפי הארת גדלות הדעת לחיות עם השגחה, כך זוכה למדת הזריזות ולדלג על כלל המניעות הכלולים במקום וזמן

כי עקר הגאולה היה על-ידי התגלות ההשגחה שהיא למעלה מהזמן, בחינת חפזון, כי חפזון זה בחינת זריזות שהוא מדה טובה מאד, בחינת אמונה, בחינת בטול השנה שבא על-ידי עצלות, בחינת (משלי יט) עצלה תפיל תרדמה וכמוכא במקום אחר בדברי רבנו עצלות הוא קטנות המוחין, מעלת האדם כשעושה דברים בזריזות, ועיקר מציאות הזריזות הוא הבטחון בה', שצריך לרוץ לבית הכנסת והנה נזכר שצריך לסדר משהו, הוא ממשיך לרוץ, בלי לחשוב פעמיים, כעת אין לי שום דבר, אני כעת עוסק במצוה, ומאמין ובוטח בה' שהכל יסתדר. וכך בכל ענין שרוצה ללמוד, וטרוד במחשבתו, הוא זורק את זה, ומכניס את עצמו בתורה ובהתבודדות וקיום המצווה, שום דבר לא מפריע לו.

וזהו מציאות האדם שתמיד יש סידורים, כל היום סביב טרדות וסידורים, דברים קשים, ודברים יותר פשוטים, זהו בחי' זמן ומקום, שאתה קשור להם ורואה רק טבע. אך כשמאיר גדלות הרעת שהוא בחי' מצה, אזי האדם חולק על כל זה, אין לו מה לפחד מזה, כי מהפך את הטבע להתגלות ההשגחה, ובכל דבר רואה שבסוף ה' לבדו עוזר לי. ואז קונה את המדה הכי טובה שיש בעולם, מצרך הכי נחוץ, והוא מדת הזריזות שמזדרז את עצמו ללמוד שיעור ועוד שיעור, התבודדות ועוד התבודדות ועוד תהלים, תופס ויש לו זמן לכל דבר.

כל בעיית האדם שאין לו זמן, הוא כשהחמץ תפס אותו, אך כשזוכים למצה, יוצאים מזה שזריזות הוא בחינת אמונה, עין שם וזה בחינת זכרון, בחינת (שם יג) זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים וכו' וכמו שכתוב (דברים טז), "למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך וכו'" כי איתא בדברי רבנו בסוף מאמר "ואלה המשפטים" המדבר מאמונה (בסימן ז') שזכרון הוא בחינת אמונה, כי עקר השכחה הוא מבחינת הזמן וכו' וכשיודעין ומאמינים באמת שהכל מתנהג רק על פי השגחת השם יתברך לבד שהוא למעלה מהזמן, אזי אין שיהי בחינת שכחה כלל וכו', עין שם והבן וזה בחינת זכרון הנאמר אצל יציאת מצרים, בחינת זכור את היום וכו' למען תזכר וכו', כי ביציאת מצרים נתגלה השגחתו יתברך בנ"ל, שזה בחינת זכרון למעלה מהזמן למעלה מהטבע, בחינת חפזון, בחינת זריזות שהוא מחיה המוחין והרעת, שעקר קיומו הוא כשיודעין ומאמינים בהשגחה. וזהו בחינת מצה על שם החפזון וכו' וכו' בנ"ל:

השכחה גורמת שהאדם לא זוכר את הלימוד האמת הזה שלמעלה מהטבע, השכחה גורמת שאין זריזות ללמוד ולהתפלל, כי עסוק וטרוד, לכן צריך 'זכרון' לזכור שהכל מתנהג בהשגחה למעלה מהטבע וזמן. וזהו עיקר מצות זכרון יציאת מצרים, שם נתגלה ההשגחה שאין מה לפחד כלל, כי ה' איתי ואצלי תמיד. וזה מה שצריך לזכור בכל יום, בפרט שחרית וערבית במצות זכירת יצי"מ, לזכור שאין זמן, רק ה' לבדו משגיח עלי בכל דבר, ובזה להתעלות לזריזות ואמונה והמשכת אור המצה עלינו תמיד, לדלג על יניקת הקטנות וחימוץ קושיות הלב, רק להתדבק בהשגחה.

כשנופלים מכל זה, הוא בחי' חורבן ביהמ"ק, והאבלות מחזיר אותנו להאמת הזה. שנוכל ללכת עם האמת הזה אמן.

שבת הגדול בחי' המשכת ההשגחה מעלמא דאתי, וכך בכל שבת ושבת

ז) וְזֶה בְּחִינַת שַׁבַּת הַגְּדוֹל שְׁקוּרִין לְשַׁבַּת שְׁלִפְנֵי פֶסַח שַׁבַּת הַגְּדוֹל עַל שֵׁם הַנֶּסֶס וְכוּ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים הַבְנָה מְדוּעַ קוֹרְאִים לְזֶה שַׁבַּת הַגְּדוֹל, בְּפִשְׁטוּת הוּא זְכַר לַיּוֹם י' נִסְחָן שֶׁלְקַחוּ אֶת הַשֶּׁהָ, וּמָה אֲנִי מְקַשְׂרִים אֶת זֶה דוּקָא לְשַׁבַּת קוֹדֶשׁ, וְלֹא לַיּוֹם י' נִסְחָן. ר' נַתָּן מְבַאֵר כֻּלָּל עֵינֵן שַׁבַּת הַגְּדוֹל, וּבִזָּה אֲנִי מְקַבְּלִים בְּהִירוֹת גְּדוֹלָה בְּמָה אֲנִי צְרִיכִים לְהַשְׁתַּנּוֹת בְּכָל שַׁבַּת, וְלַעֲבֹד בְּמִשְׁךְ יוֹם הַשַּׁבַּת קוֹדֶשׁ עַל זֶה, בְּפִרְט בְּחֹדֶשׁ נִסְחָן שֶׁאֲנִי מֵתְכַוֵּנִים לְפִסְחָה, שִׁישׁ בּו ד' שַׁבָּתוֹת עַד פֶּסַח, שְׁהוּא הַכְּנָה דְרַבָּה לְקַבֵּל עֵיקַר הַרְפּוּאָה בִּימֵי פֶסַח. אֵךְ עֵיקַר הָעֵינֵן מְדַרְבֵּן עַל כָּל שַׁבַּת.

כִּי בְּפִסַּח הַתְּגַלָּה נִיִּסִּים וּנְפִלְאוֹת מַעַל הַטֵּבַע שֶׁהִיא בִּיצִיאת מִצְרַיִם שִׁירוֹד הַמְעַרְכוֹת. שֶׁאֲנִי נִתְגַּלָּה שֶׁאֲנַחְנוּ הַבֵּן בְּכוֹר, וְה' אֵינֵנוּ, וְעַבּוּרֵינוּ עֲשֵׂה י' מְכוֹת וְיִצְיָא"מ, כֻּל זֶה נִמְשָׁךְ מִבַּחֲלֵי עֵלְמָא דְאַתֵּי שְׁהוּא עֵלְמָא דְאַתֵּי שְׁהוּא עֵינֵן הַשַּׁבַּת, כִּי בִּימֹת הַחֹל אֲנִי עוֹסְקִים בְּהַשְׁתַּדְּלוֹת וְדַבְרִים שֶׁנִּרְאִים כְּטַבַּע, אֵךְ לְעֵתִיד לְבָא יִתְבַטֵּל לְגַמְרֵי הַטֵּבַע, וּבְכָל שַׁבַּת נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ ע"י שְׁבִיתַת הַשַּׁבַּת, הַדַּעַת הַגְּדוֹל הַזֶּה שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד לְבָא.

כִּי עֵיקַר הַנִּסִּים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁהִיוּ בִּיצִיאת מִצְרַיִם שִׁירוֹד הַמְעַרְכוֹת וּבְטֵל הַטֵּבַע וְגַלְיָה הַשְּׁגָחָתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, הַכֵּל נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שַׁבַּת שְׁהוּא עֵלְמָא דְאַתֵּי שְׁכָּלוֹ שַׁבַּת, שְׁמִשְׁם מְמַשֵּׁד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּבִבְכּוֹל, הַהֲשָׁגָה מִבְּחִינַת סוּף הָעוֹלָם וְכוּ, בְּבַחֲבִינַת קֶץ בְּאֵ הַקֶּץ וְכוּ, כְּמִבְּאֵר שֵׁם בְּמִאֲמַר הַנִּלְכָּד כִּי הַמְשַׁכְת הָאֲמַת שִׁיְהִיָּה לְעֵתִיד לְבָא הוּא עַל כָּל שַׁבּוּעַ בְּכַח הַשַּׁבַּת קוֹדֶשׁ, שֶׁזֶה מְחַדֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם שֶׁנוֹכַח לְהֵאֱמִין בְּה' וְלַדַּעַת מַה' וְלַצֵּאת מִכָּל צָרָה.

נְמַצָּא, שְׁעֵקַר יִצִּיאת מִצְרַיִם נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שַׁבַּת, שְׁהוּא בְּחִינַת עוֹלָם הַבָּא וְעַל-כֵּן גַּם פֶּסַח נִקְרָאת שַׁבַּת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (וַיִּקְרָא כג), "וְסִפְרָתְם לָכֶם מִמִּחְרַת הַשַּׁבָּת" דְּהֵינּוּ פֶסַח, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוֹרֵנוּם לְבִרְכָּה (מִנְחוֹת סה), כִּי עֵיקַר תְּקוּף הַנֶּסֶס שֶׁל פֶּסַח נִמְשָׁךְ מִשַּׁבַּת כְּנִל וְזֶהוּ בְּחִינַת הַשַּׁבַּת שְׁלִפְנֵי פֶסַח שְׁקוּרִין אוֹתוֹ שַׁבַּת הַגְּדוֹל עַל שֵׁם הַנֶּסֶס, כִּי כָּל הַנִּסִּים שֶׁל יִצִּיאת מִצְרַיִם נִמְשָׁךְ מִבְּחִינַת שַׁבַּת כְּנִל וְעַל-כֵּן נִקְרָא גְּדוֹל עַל שֵׁם הַנִּסִּים שֶׁנִּקְרָא בְּחִינַת גְּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב (מַלְכִים ב' ח'), "סִפְרָה לִי אֶת הַגְּדוֹלוֹת שֶׁעָשִׂה אֱלֹהֵינוּ" כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב רַבֵּנוּ שֵׁם בְּמִאֲמַר הַנִּלְכָּד עַל מִאֲמַר הַנִּלְכָּד, וּמִזְרִיד שְׁנֵי דְמַעוֹת לִים הַגְּדוֹל, עֵינֵן שֵׁם:

ר' נַתָּן מְגַלָּה שֶׁהַשֵּׁם שַׁבַּת הַגְּדוֹל הֵינּוּ שֶׁשַּׁבַּת מִמְשִׁיךְ עֵינֵן שִׁישׁ בְּעוֹד"ז נִיִּסִּים וּנְפִלְאוֹת שֶׁבִּזָּה נִתְגַּלָּה גְּדוֹלַת ה', כִּי שַׁבַּת מִמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ תְּמִיד כַּח שְׁלִימוֹת שֶׁל מִצְוָה, חַפּוּזֵן וְזַכְרוֹן, לְהַכִּנֵּס בְּכָל שַׁבַּת מְחַדֵּשׁ לְעוֹלָם שֶׁלְמַעַל מֵהַטֵּבַע. וּבִזָּה לְהַתְחַזֵּק מְאֹד בְּקִדּוּשַׁת הַשַּׁבַּת רַק לְחֻשׁוֹב מֵהַשִּׁי"ת בְּאֲמוּנָה וּבְטַחֲוֹן בּו לְבָדוּ, וְעִי"ז יוֹצֵאִים מִמִּצְרַיִם.

בכח בדיקת חמץ מקבלים כח להפוך את הסידורים הפשוטים בתוך הטבע, לאור ההשגחה

ח) וְזֶה בְּחִינַת (פִּסְחִים ב') אוֹר לְאַרְבָּעָה עָשָׂר בּוֹדֵקִין אֶת הַחֲמֵץ לְאוֹר הַיָּר וְקָרִי הַתְּנָא לְאוֹרְתָא אוֹר לִישְׁנָא מְעַלְיָא וְכוּ אִפִּי' שְׁהוּא לִילָה וְחוּשְׁךְ, הוּא קוֹרָא לְזֶה אוֹר, כְּדִי לְדַבֵּר לְשׁוֹן נְקִיָּה, ר' נַתָּן מְבַאֵר מַה עֵינֵן יֵשׁ בִּזָּה, כִּי אֲנִי יוֹרְדִים לְתוֹךְ חֻשְׁכַּת לִילָה שְׁהוּא הַחֲמֵץ. וּמֵהַפְּכִים אֶת זֶה לְאוֹר, זֶהוּ הַכַּח שֶׁנִּמְשָׁךְ לָנוּ מִבִּיעוֹר חֲמֵץ. כִּי עֵיקַר בְּרִיקַת הַחֲמֵץ וּבְעוֹרוֹ הוּא בְּחִינַת בְּעוֹר, בְּחִינַת הַטֵּבַע מֵהָעוֹלָם, שְׁהוּא בְּחִינַת חֲמֵץ כְּנִל וְכִשְׁנֵתְבַטֵּל הַטֵּבַע וְנִתְגַּלָּה הַהֲשָׁגָה זֶה בְּחִינַת

בטול החושך והלילה כנ"ל, שהם בחינת תקפו הגליות הנמשך מבחינת חכמת הטבע כנ"ל, כי בשנתגלה השגחתו יתברך בעולם אזי אין שום חושך כלל, כי עקר האור הוא השם יתברך, כפיכחול, כנ"ל ואזי לילה פיוס יאיר כו', כמו שכתוב (תהלים קלט), "גם חושך לא יחשיך ממך ולילה פיוס יאיר פחשכה פאורה" כמו שיהיה לעתיד, כמו שכתוב (זכריה יד), "והיה לעת ערב יהיה אור" כמו שאנו מבקשים (בהגדה של פסח), "תאיר פאור יום חשכת לילה" כי עקר החושך של לילה הוא מבחינת חכמת הטבע שהם הם עקר החושך ואמונת ההשגחה זה עקר האור וכנ"ל, ועל-כן הלילה של בדיקת החמץ בטול הטבע, קרא התנא אור לישנא מעליא ע"ש בטול הטבע שהוא בחינת החמץ שבדקין פאותו הלילה, שעל-ידי זה הלילה בבחינת אור, בחינת (תהלים קלט) לילה פיוס יאיר וכו' כנ"ל ועל-כן קרא התנא אותו הלילה אור:

כאן המקום להזכיר שזוהו למעשה עיקר גדול בעבודת ה' שר' נתן מזכיר בזה, אע"פ שעיקר חיי האדם לצאת מכל צער הוא רק כשיש דעת, דעת חסרת מה קנית, שיוודע מהשית' ומהשגחתו, אבל למעשה כמו שנראה בהמשך בענין ההבדלה, הרי אנו נמצאים בעוה"ז, וצריך לאכול, ולסדר דברים, ולהתפרנס, ובכל זה אדם נכנס לענין של טבע שמעלים ומכסה את ההשגחה, ועיקר עבודת האדם הוא שבכל מעשה שעושה שיש שם ענין של טבע, נקודת הענין שזיכיר לעצמו שה' ברא את העולם, ובאמת זה רק השגחה ונפלאות וניסים, אלא שזה נראה כמו טבע, ובזה מכניע כל מחשבה ורצון של טבע, ובזה מכניע הקליפות ומעלה את הניצה"ק, מה שמכניעים את הרצון והמחשבה של טבע.

וכנראה שמקבלים את הענין הזה בשלימות כליל בדיקת חמץ, שאז מקבלים כח להפך חושך לאור.

ט) וזה בחינת (שמות יב) ליל שמוורים, שמשמור מן המזיקים, כי עקר המזיקים הם מבחינת חכמת הטבע, שהוא בחינת דינים, שהוא בחינת העובדי בוכבים מזיקי עלמא ואז כליל יציאת מצרים שהיה בטול הטבע פלילה דיקא פדי לשבר ולבטל בחינת לילה, שהוא בחינת חכמת הטבע, על-כן אותו הלילה הוא משמור מפל המזיקין ומפל הדינים, כי אז נתגלה השגחה, שעל-ידי זה נתבטלין כל ההזיקות וכל הדינים כנ"ל: וכמוכן שבזה אנו ממשכיכים שמירה ממזיקי עלמא של חכמת הטבע, כי כל מחשבה שנכנס לאדם שהוא מסתדר לכר בחיים, זהו מזיקי עלמא, וכליל שימורים נכנס לאדם שמירה לכל השנה לגלות ההשגחה.

מצוה ראשונה לקדש החודש, להוציא את הלבנה מפנם אחיזת הטבע, ע"י נקודה אחת של דעת והשגחה

י) וזה בחינת מלוי הלבנה, בחינת (ישעיה ל') והיה אור הלבנה פאור החמה פאור שבעת ימי בראשית וכו' שיהיה לעתיד לבא בשיתגלה השגחתו יתברך בעולם כי אז יתבטל חשכת לילה ואז תתמלא הלבנה מפגמתה, כי פגם ומעוט הלבנה זה בחינת חשכת לילה שהוא בחינת חכמת הטבע, שזה עקר אחיזתם, כי כל אחיזתם הוא מבחינת פגם הלבנה פיודע כי כל העוונות גורמים פגם לשכינה שהוא מעוט הירח, ומשם אחיזת הטעות לנפילת חשכת הטבע, ומשם כל הצרות ח"ו. ולעתיד לא יהיה ירידה הזאת, ממילא לא יהיה צרות חושך והסתרה, כי יאיר אור הרעת. ולעתיד תתמלא הלבנה ויתבטל החושך, כי יתבטל הטבע ותתגלה ההשגחה, ואזי לילה פיוס יאיר' וזה בחינת והיה אור הלבנה פאור החמה וכו' כנ"ל. ועל-כן פרשת קדוש החודש הוא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל במצרים בשעת הגאלה, כי עקר הגאלה, שהוא

ליקוטי הלכות ח"א דף כ' כ"א נטילת ידיים שחרית ב אות ו-ג

בטול הטבע, זה בחינת מלוי הלבנה, שזה בחינת קדוש החדש וכנ"ל: עיקר הגאולה הוא בחי' מילוי הלבנה, קבלנו מצוה ראשונה שאפשר להתחדש, להפוך חושך לאור, לראות נקודה של דעת ועי"ז הכל מתהפך ונמשך האור של לעתיד לבא, ע"י שנתרגל לצאת מטבע ולהתעלות להשגחה, להיות אדם חדש, בבחי' קידוש הלבנה מחדש.

עומק ענין ביעור החמץ ע"י שריפה, להכניע מאורי אש בשורשו

(יא) וְזֶה בְּחִיַּת (פסחים ה), אֵין בְּעוֹר חֲמֵץ אֲלֵא שְׂרִפָּה עֵתָה בֵּא ר' נֶתַן לְבֵאֵר מֵהוּ עוֹמֵק עֵינֵן שְׂרִיפַת הַחֲמֵץ, אַע"פ שֵׁישׁ עוֹד דְּרַכִּי בִּיטוּל הַחֲמֵץ, אִמְרוּ שֶׁאֵין בֵּיעוֹר אֲלֵא שְׂרִיפָה, כִּי (יחזקאל טו), "מֵהָאֵשׁ יֵצְאוּ וְהָאֵשׁ תֹּאכְלֵם", כִּי הִשְׁגָּחָה וְהִטְבַּע הֵם בְּחִיַּת יוֹם וְלֵילָה אֹרֶךְ וְחֹשֶׁךְ כִּנ"ל וְזֶה בְּחִיַּת מְאוּרֵי אֹרֶךְ וּמְאוּרֵי אֵשׁ, כִּי מְאוּרֵי אֵשׁ שׁוֹלְטִין בְּשַׁעַת הַסְּתַלְקוֹת מְאוּרֵי אֹרֶךְ, דְּהֵינּוּ בְּלֵילָה וְחֹשֶׁךְ (וכמבואר מזה במקום אחר בדברי רבינו ז"ל במאמר "בראשית-לעיני כל ישראל" בסימן ס"ז בלקוטי תניינא) כִּי הָאֵשׁ זֶה בְּחִיַּת תִּקְוָה הַדִּין שְׁנִמְשָׁךְ מִבְּחִיַּת הַטְּבַע כִּנ"ל, אֵשׁ הוּא בְּחִי' הַגְּבוּרוֹת וְהִדְיָנִים, וְכֹחַ הָאֵדָם לְשִׁנוֹת דְּבָרִים בְּגוּבְרָה וְכֹחַ, הָאֵשׁ תֹּאכְלֵם, הֵינּוּ שְׂאֵנוּ מְחִזְרִים אֵת זֶה לְשׁוּרְשׁוֹ, וְעִ"ז נִכְנַע לְגַמְרֵי כַח הָרַע. כִּמ"שׁ שֶׁם בְּלִקוּ"ת ס' ס"ז שְׁכַלְל עֵינֵן גְּלוּת מַלְכוּת רוֹמֵי שְׁגוּרָמִים בְּכִיָּה וְצָרָה, זֶהוּ הַתְּגַבְרוּת מְאוּרֵי אֵשׁ, אֵשׁ זֶה אֹרֶךְ לֹא אִמִּיתִי, אֹרֶךְ הָאִמִּיתִי הוּא אִמוּנָה וְהִשְׁגָּחָה וְקִרְבָּה לַה', עוֹד"ז מֵלֵא טַבַּע, כֹּל הַשְּׁתַדְּלוּת עוֹזֵר לְאֵדָם אֲבָל זֶה מְאוּרֵי אֵשׁ, כִּשְׁמֵאֵרֵי אֵשׁ שׁוֹלְטִים, נִתְעַלֵּם עֵיקֶר הָאֹרֶךְ שֶׁהוּא מְאוּרֵי אֹרֶךְ, וְזֶהוּ עֵיקֶר הַגְּלוּת, שִׁמְתַבְּסָה וּמִתְעַלֵּם עֵיקֶר הַפֶּאֶר וְהַגְּדוּלָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל וְהִבְהִמָּ"ק, שֶׁשֶׁם הִיא הַתְּגַלּוּת מְאוּרֵי אֹרֶךְ, מִשֶּׁם נִמְשָׁךְ עֲלֵינוּ תְּמִיד הַרְדָּךְ לְהַתְּדַבֵּק בְּמְאוּרֵי אֹרֶךְ הָאִמִּיתִי. הַגְּלוּת הוּא שְׁשׁוֹלֵט מְאוּרֵי אֵשׁ, וְנִתְעַלֵּם הַחֵן הָאִמִּיתִי שֶׁל הַצְּדִיק הָאִמֵּת, וְאִפִּי' לֹא יוֹדְעִים אֵיךְ לְקַבֵּל מֵהַרְבֵּי נִפְלְאוֹת הַהִשְׁגָּחָה וּמְאוּרֵי אֹרֶךְ.

גם כשצריך לרדת להשתדלות ע"פ טבע, יזכור שגם הטבע הוא השגחה

וְעַל-כֵּן בָּרָא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֵת הָאֵשׁ בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת עַל-יְדֵי אֲדָם הָרֵאשׁוֹן, שֶׁזֶהוּ תּוֹלְדוֹת הַחַטָּא, שֶׁהַתְּחִיל הִנְהִיגָה בְּעוֹד"ז שְׁצָרִיךְ לְבַרֵּר בִּירוּרִים, ע"י אֲכִילָה וְהַשְּׁתַדְּלוּת וּמִשָּׂא וּמִתָּן, וְע"י כֹּל דָּבָר שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים וּפּוֹעֵלִים דְּבָרִים, שֶׁזֶהוּ יִרְדָּה לְטַבַּע, שֶׁבְּאִמֵּת אֵינוֹ כֵּךְ כֻּלָּל, זֶה רַק יִרְדָּה לְתַתֵּן אֵת הָעוֹלָם.

כְּמוֹ שֶׁאִמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זְכוּרָנוֹם לְבָרְכָה (פסחים נד) זֶה רְמִזׁ עַל בְּחִיַּת הַטְּבַע שֶׁנִּתְעַלֵּם הַהִשְׁגָּחָה, כִּי הַטְּבַע זֶה בְּחִיַּת (דברים ח) כֹּחַ וְעֵצָם יְדֵי עֲשֵׂה לִי וְכו' כְּמוֹ הָאֵשׁ שֶׁעָקַר בְּרִיתוֹ הִיא עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂה יְדֵי אֲדָם, וְעַל-כֵּן מִשֶּׁם עָקַר אֲחִיזַת הַטְּבַע, שֶׁהוּא תִקְוָה הַדִּין, אֵשׁ הוּא כַח הִירִיָּה, לְכַשֵּׁל, לְשׁוּרֹף, לְשִׁנוֹת חֲפָצִים וּפְעוּלוֹת, שֶׁזֶהוּ עֵיקֶר טַעוֹת הָאֵדָם שֶׁהוּא יִכּוֹל לְפַעוֹל דְּבָרִים וּלְשִׁנוֹתָם וְעַל-כֵּן מְבַדִּילִין עֲלֵינוּ בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת, כִּי שֶׁם עָקַר בְּחִיַּת הַהִבְדָּלָה וְהַבְּרוּר, כִּי עָקַר אֲחִיזַת עֵץ הָרַעַת טוֹב וְרַע הוּא מִבְּחִיַּת הַטְּבַע שֶׁהוּא בְּחִיַּת אֵשׁ כִּנ"ל וְעַל-יְדֵי שֶׁאֵנוּ מְבַדִּילִין עֲלֵינוּ עַל-יְדֵי זֶה אֵנוּ מְבַרְרִין הַטוֹב וּמְכַנְיְעִין הָרַע הַנֶּאֱחָזוּ בְּהָאֵשׁ בְּבְחִיַּת הַטְּבַע וְנִכְלָל גַּם הָאֵשׁ שֶׁהוּא בְּחִיַּת הַטְּבַע בְּקִדְשָׁה, כִּי בְּאִמֵּת גַּם הַטְּבַע הוּא הַשְּׁגָחָה, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ מְנַהֵג אֵת הַטְּבַע כְּרָצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ וְכִשְׁמֵאֵמִינִים וְיוֹדְעִים שֶׁהֵבֵל בְּהִשְׁגָּחָה וְגַם הַטְּבַע הִיא הַשְּׁגָחָה, אֲזִי כֻּלָּל גַּם הָאֵשׁ בְּקִדְשָׁה וְזֶה בְּחִיַּת בּוֹרָא מְאוּרֵי הָאֵשׁ שֶׁמְבַרְכִין בְּמוֹצָאֵי שְׁבֵת בְּשַׁעַת הַבְּדָלָה. שְׁמֵאֵמִינִים שֶׁהֵבֵל מֵהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ וְגַם הָאֵשׁ בְּחִיַּת הַטְּבַע בְּרָא גַם כֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֵצְמוֹ, כִּי

גם הטבע היא השגחה כפ"ל ואזי נכלל הכל בקדשה וזה בחינת תקון עץ הדעת טוב ורע כפ"ל ואזי על-ידי זה דיקא הם נופלים בבחינת מהאש יצאו והאש תאכלם, כי עקר אחיזתם מבחינת האש, בחינת הטבע וכשנתגלה שגם האש, בחינת הטבע, הוא מהשם יתברך על-ידי זה בעצמו הם נכנעים וזה בחינת בעור חמץ על-ידי האש, כי אז נתגלה השגחת השם יתברך ואז יודעים שהכל מאתו יתברך ואפלו הטבע בחינת האש הכל ברא השם יתברך לבר ואזי החמץ, בחינת חכמת הטבע, בחינת אחיזת העובדי פוכבים, נכנע ונתפטל על-ידי שרשו דיקא, דהינו על-ידי האש, כי מהאש יצאו והאש תאכלם כפ"ל:

מדבריו באות זה נלמד איך להתייחס לכל ענין שאנו צריכים לרדת להשתדלות בתוך הטבע, לאכול, לישון, לנוח, לסדר, כי ה' מנהיג את העולם בדרך הזה בטבע, אבל באמת אין טבע, אלא שהקב"ה מנהיג בזה בדרך שנברר, שבכל דבר נעשה את הדבר קצת אחרת. ע"פ תורה, ועם זכרון אור ההלכה הזאת, אור הדעת של הצדיק שהוא הפאר והיפי של העולם שממשיך עלינו מאורי אור, זה אנו מקבלים מקדושות השבת. ובמקור זה נשפע לנו מיציא"מ והוא קדושת ביהמ"ק שהוא מאורי אור.

ואנו מקבלים זאת מיום השבת, שבו אין שום השתדלות, לא עושים כלום, רק בוטחים בה' לברו, יש רק השגחה וניסים, ובמוצ"ש חוזרים לעוה"ז, מברילים על האש, להכניע כח הרע של האש, שהוא מסתיר על הביהמ"ק שעל זה אנו מתאבלים וצועקים איך הרע הזה מטעה אותנו, וזה גורם לנו לצרות וגלות, והשי"ת לא רוצה את זה, למה תתענו ה' מררכיך, ה' רוצה שנאחו באור הצדיק, אלא שהוא נעלם, לא מניחים לאדם ללמוד ולקבל ולהתבודד ולהפנים את דברי ההלכה הזאת, כרי שיתחיל להאמין שזה שייך לו. זה קשה מאד. ואז זוכה ורואה בשמחתה ויודע שיש פאר וחק האמת של הצדיק, וחוזר לעסוק בספריו הק' בהתחדשות, ומתדבק בראש בית ובמאורי אור.

בברכת מאורי האש במוצ"ש מברילים את כח הטבע, ומתחזקים שהירידה לברו בירורים עוד שבוני, גם זה בהשגחה

במוצ"ש מברכים בורא מאורי האש, ומראים האצבעות, להראות שה' עשה את זה, ואז מקבלים את כח השורש של מאורי האש בקדושה, ומאירים אל האש כח של קדושה שאז נבדל האש, אש הטוב נכנע חזרה בחכמה בהשגחה, ואש הרע נבדל מאיתנו, וכך אנו יכולים להתחזק בעבודה הזאת במשך כל ימות השבוע. גם שצריך לרדת לברו ברכי הטבע, אך מתדבק בתוך זה באמונה ובטחון, והאדם צריך להכניס את זה כל היום בכל מחשבה דיבור ומעשה, בכל מה שעושה כל היום, להאמין ולדעת שהכל בהשגחה. ה' ברא גם את הטבע, ואנו כוללים את הטבע בהשגחה. ובזה מקבל כח הברלה, להכניע הרע ולברר ולהעלות הטוב. כי ה' לברו גם מנהיג הטבע כרצונו, שיתנהג האדם בדרך פשוטה כדרך העולם, אך הוא צריך לא לשכוח שם, להמשיך אמונה ובטחון גם לתוך ההנהגה הפשוטה של הטבע, שהכל בכל רק השגחה. ולא יבהל מהטבע, ולא יתעמק במחשבתו בזה, רק לזכור שה' בעצמו עשה את הטבע.

וכמו במוצ"ש מגלים שה' ברא גם את האש, כוללים את האש באור החכמה, שורש הדברים הוא מביעור חמץ ע"י שריפה, ששורפים את עמלק ב"ד ניסן בהאש הגדולה, לגלות בעוה"ז

ליקוטי הלכות ח"א דף כ' כ"א נטילת ידיים שחרית ב אות ו-ג

ששייך להכניע חמץ ע"י שריפה, בכח האש וקרובה, שבזה ה' גאלנו ממצרים והכניעם באש וגפרית.

הרי למדנו כאן ג' לימודים. ענין ביעור חמץ בשריפה, וענין הברלה במוצאי שבת. וענין אבילות על ביהמ"ק להכניע מאורי אש שמונע מאיתנו לזכור ההלכה הזאת, ולהדליק אש אבילות בוער בלב, למה, זה לא יתכן, הרי אנו לא יכולים לחיות בטבע כך. ועי"ז נתגלה מאורי אור.

אע"פ שהחמץ מורה על הטבע, מ"מ כל השנה מותר לאכול החמץ לאחר שנקדע ים הדעת ונתגלתה ההשגחה

(יב) ועל-כן בכל השנה מתיר החמץ רק בפסח צריכים לאכול מצה וחמץ אסור ואסורו חמור מאד אפלו במשהו, וא"כ יש להתפלא איך מותר החמץ לאחר הפסח? אלא שהתכלית הוא לגלות שגם הטבע הוא בהשגחה. אלא שלזה צריך התחלה, ההתחלה הוא ביציאת מצרים, שמגודל אחיזתם אסור לאכול חמץ, כיון שנפלטו למצרים, כישוף וטבע, לכן אין כח לברר כעת, רק תיכף לברוח מהטבע, כל יראה וכל ימצא, ואז לומדים שגם הטבע הוא בהשגחה, והיא ידיעה כללית לכל השנה בכח המצוות הקדושות של פסח, לגלות השגחה לבר, לכן בימי הפסח יש להתחזק מאד לעסוק בתפילות ותהלים וספרי רבינו, ולנער עצמינו מכל רעיון של טבע, השתוללות וכדו', ממש כל יראה, ולא ימצא בהסתרה בפניות הלכ, והיא גם ידיעה פרטית ופרטי פרטית, בכל דרכי עבודת ה'. לאחר שזכינו לזאת הידיעה בהשגחה, יכולים כבר לאכול חמץ כל השנה, כי התרפאינו להבין שגם הטבע כולו השגחה.

כי בפסח, שהוא יציאת מצרים, צריכים רק לאכול מצה, שהוא בחינת השגחה וביחינת החמץ, שהוא בחינת הטבע, צריכים עכשיו לבער לגמרי בכל יראה וכל ימצא, כי באמת גם הטבע בעצמה היא גם כן השגחת השם יתברך כנ"ל, אבל מאחר שהתגברו פרעה ומצרים אז עלינו מאד וכפרו בה' ואמרו, 'מי ה' וכו', (שמות ה'), על-כן אי אפשר לצאת ממצרים כי אם על-ידי התגלות ההשגחה מאד מאד כמו שהיה בשעת יציאת מצרים שגלה השם יתברך השגחתו בעולם בהתגלות גדול מאד, כי עשה עמנו אותות נוראות ועל-כן צריכים אז בפסח לאכול רק מצה ולא חמץ, שהוא בחינת הטבע, רק מצה, שהוא בחינת השגחה, כי מחמת תקף הגלות שהיה במצרים, שכולל כל הגליות אי אפשר לצאת משם כי אם על-ידי התגלות ההשגחה לבר וביחינת הטבע, שהוא החמץ, צריך לבער לגמרי בכל יראה וכל ימצא, כי על-ידי בחינת הטבע הם יכולים להתגבר ולא יהיה אפשר לצאת מחמת גדל אחיזתם שפתיאחזו אז מאד בישראל, אבל מאחר שאוכלים מצה, שהוא בחינת השגחה, שבעת ימים, אזי אחר כך הותר החמץ, כי מאחר שכבר יצאנו ממצרים ונתגלה הדעת של השגחה על-ידי אכילת מצה, אזי אחר כך יכולים לאכול גם החמץ שהוא בחינת הטבע.

כי על-ידי גדל התגלות ההשגחה יודעים האמת שגם הטבע הוא השגחה, כי השם יתברך ברא הכל ומנהיג ברצונו הכל, על-כן יכולים לאכול חמץ גם כן זה מה שצריך לזכור תמיד, שאנשים בכלל לא מפריעים, ולא מועילים, שום דבר לא נעשה לבר, כל ישועה, כל רפואה, כל פרנסה, הכל רק מאת השם, כשיודעים את זה ע"י יציאת מצרים יכולים לאכול כבר חמץ.

אבל בתחלה בשעת יציאת מצרים אי אפשר לאכול חמץ כלל, כי אז מחמת גדל אחיזתו כנ"ל אסור להזכיר שם טבע כלל שלא יתאחזו ביותר ולא יוכלו להגאל ח"ו, אבל אחר כך שכבר

יצאנו מהם ונתגלה ההשגחה אזי יודעים שגם החמץ בחינת הטבע הכל בהשגחתו יתברך ועל-כן הותר החמץ אחר הפסח כפ"ל. וזהו בחינת מה שכתוב בזהר הקדוש שמאחר שקבלנו המצה, שהיא אסוּתָא, יכולים אחר כך לאכל החמץ, הינו כפ"ל שאחר שנתגלה ההשגחה יכולים לאכל החמץ גם כן, כי נתגדל הדעת ויודעים שגם הטבע היא השגחה באמת כפ"ל

המצה היא מאכל הרפואה, לרפאות את האדם מכל העצבים ומכל מה שהוא רבוק בקטנות המוחין, שטועה לחשוב שהכל מקרה וטבע, אך באכילת מצה מתגלה הדעת ויודע מההשגחה, שגם הטבע זה השגחה באמת.

ובזה למדנו לעובדא למעשה להתעורר בכל יום לצאת מהטבע ולחזור בהשגחה, בכל אכילה, בכל פעולה במשא ומתן, בכלליות מקבלים זה הכוח מפסח, וממשיכים זאת בכל שבת ובכל יום.

קריעת ים סוף מצייל אותנו מאחיזת המחשבה בדרכי הטבע, ובוקע ומאיר לנו אור התגלות ההשגחה

ועל-כן לא הותר החמץ עד אחר קריעת ים סוף שהיה בשיעי של פסח, כי אז היה עקר מפלת מצרים ואז היה ביותר ויותר התגלות ההשגחה מאד מאד על-ידי קריעת ים סוף ונסים הרבה שהיו אז ועל-כן אז נכנע ונתפטל חכמת הטבע, שמשם אחיזת העוברי כוכבים מאד, כי פלם נבהלו אז מאד על-ידי התגלות ההשגחה שהיה אז מאד, כמו שכתוב (שמות טו) "אז נבהלו אלופי ארזם וכו'" ומגדל התגלות ההשגחה אז נתגלה שגם באמת הטבע היא השגחה. ועל-כן אחר שביעי של פסח הותר החמץ וכו' כפ"ל:

כי בקריעת ים סוף היה הרבה יותר ניסים והתגלות ההשגחה, כמ"ש בהגדה של פסח, שעל הים לקו הרבה יותר ממה שלקו במצרים, כי אז היה שלימות היציאה מדרכי הטבע. וזה שאנו מחכים גם היום לדעת שאין אלופי ארזם, אין טבע, ואין לנו על מי לסמוך רק על אבינו שבשמים.

יג) כי קריעת ים סוף הוא בחינת מה שאמר רבנו ז"ל שם בפאמר הנ"ל על מאמר "ומוריד שני דמעות לים הגדול", דהינו שפמשיד השגחה להכניע את העוברי כוכבים, שהם בחינת ים, כמו שכתוב (ישעיה נ"ז), "והרשעים כים נגרש" ואזי נעשין נסים ונפלאות, שהם בחינת גדול, כמו שכתוב (מלכים ב' ח'), "ספרה לי את הגדולות וכו'", עין שם

רביה"ק מזכיר שם בסו"ר ר"נ שלעתיד לבא יהיה העולם מתוקן, והכל יתנהג בדרך של ניסים ונפלאות, אך כהיום זה נמשך מלעתיד לבא, בבחינת למעלה מזמן, כי שלימות המוחין שיהיה, נמשך להיום שני דמעות לים הגדול, ים זה בחי' קליפות וטבע, ולשם יתמשך גדול, היינו נפלאות.

וזה בחינת קריעת ים סוף שאז היה התגלות ההשגחה מאד כפ"ל ועל-ידי ההשגחה היה הנס שהמשיד בחינת ההשגחה לבחינת ים שמרמז על העוברי כוכבים ואז נבקע הים, הינו כי קריעת ים סוף הוא בשני בחינות ושניהם אחר, כי זה תלוי בזה, כי קריעת ים סוף מרמז שנבקע ים החכמה שלמעלה ונתגלה הדעת, שהוא בחינת השגחה, כי זה עקר הדעת כפ"ל ועל-ידי זה בעצמו נבקע הים שלמטה, שמרמז על העוברי כוכבים דעלמא, שהם כים נגרש, שכלם נבקעו

ליקוטי הלכות ח"א דף כ' כ"א נטילת ידיים שחרית ב אות ו-יג

וְנִשְׁבְּרוּ וְנִתְבַטְּלוּ וְיִשְׂרָאֵל עָבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיְבֵשָׁה, כִּי לֹא יָכְלוּ הַמַּיִם שֶׁהֵם הָעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, לְשַׁלּוֹט עַל יִשְׂרָאֵל מֵאַחַר שְׁנֵתְגַלָּה הַהִשְׁגָּחָה כִּנְ"ל בְּבַחֲיִינַת וּמִזְרִיד שְׁנֵי דְמַעוֹת לַיָּם הַגְּדוֹל הַנְ"ל, (כִּי פָרְעָה הִתְגַּבֵּר עַל-יָדֵי ב' אוֹתִיּוֹת אֵלּוּ שֶׁהֵם מ'י' אוֹתִיּוֹת י"ם וְעַל-כֵּן אָמַר (שְׁמוֹת ה') מ'י' ה' אֲשֶׁר אֲשַׁמְעַ בְּקוֹלוֹ כְּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲר"י ז"ל) וְעַל-כֵּן עָקַר הַכְּנַעֲנִי שְׁנֵתְגַלָּה הַהִשְׁגָּחָה עַל-יָדֵי קָרִיעַת יָם סוּף בְּבַחֲיִינַת וּמִזְרִיד שְׁנֵי דְמַעוֹת. דְּהֵינּוּ הַשְׁגָּחָה לַיָּם הַגְּדוֹל כִּנְ"ל:

בְּקָרִיעַת יָם יֵשׁ שְׁתֵּי בַחֲיִינּוֹת. אַחַד הוּא בְּקִיעַת יָם הַחֲכָמָה שְׁנֵתְגַלָּה הַשִּׁירָה שֶׁעוֹלָה וְיוֹרֵד, שְׁזָה שְׁלִימוֹת הָרַעַת וְנִתְבַטְּלִים הַצְרוֹת, וְהַשְּׁנִי הוּא בְּקִיעַת הַיָּם שֶׁלְמַטָּה לְהַנְצִל מֵהַגּוֹיִים, לְבַטֵּל יִנְיַקַת הַקְּלִיפּוֹת וְלִהְנַצֵּל, וְשִׁתִּיהֶם אַחַד. כִּי הֵם נִשְׁבְּרוּ וְנִתְבַטְּלוּ ע"י הַתְּגִלוֹת הַהִשְׁגָּחָה.

וּבִזָּה מִפְרֵשׁ ר' נֶתָן סוּד מִכְתְּבֵי הָאֲרִיז"ל שִׁינְיַקַת פָּרְעָה מֵאוֹתִיּוֹת י"ם דְּאֶלְקִי"ם, כְּשִׁמְכַנְיַעִים אַחֲזִיתֶם וְנִמְתַּק הָרִיחַ, עִי"ז נִכְנַע פָּרְעָה. הִרִי שְׁבִיָּאֵר בִּזָּה עֵינֵן עֲמוּק שֶׁל כְּתָבֵי הָאֲרִיז"ל בְּפִשְׁטוֹת, כִּי אַחֲזִית פָּרְעָה הֵינְנוּ קִטְנוֹת הַמּוֹחֵץ מֵהַ שְׂאֵרִים חַי עִם טַבַּע בַּעוּה"ז, כְּשִׁתְּגַלָּה הַהִשְׁגָּחָה וְנִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת, זֶהוּ עֵינֵקַר הַכְּנַעֲנִי.

וּלְפִי מַה שֶׁר' נֶתָן הִקְדִּים לֹמַר שְׁזָה נַעֲשֶׂה בְּכָל שַׁבַּת, שְׂאֵרִים לֹא עוֹשֶׂה כְּלוּם, וּמִכְנִיס בְּנִפְשׁוֹ הֵיטֵב אֲמוּנָה חֲזָקָה שְׂאֵין אָדָם פּוֹעֵל כְּלוּם, רַק הַכֵּל עוֹשֶׂה ה' בְּהִשְׁגָּחָה, וּמוֹרָה לֵה' עַל הַבְּרִיאָה כּוֹלָה, וּמַעִיד עַל מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁה' לְבָרָא בְּרָא, וְאֵין עוֹד מְלַבְּדוֹ, וְכַךְ בְּקִדּוּשַׁת שַׁבַּת, יוֹכֵל לִפְתּוֹחַ אֶת הָעֵינַיִם וְלִלְחוֹם נֶגֶד הַמַּאֲוִרִי אֲשֶׁר הוּא כַח הַחֲמִץ שֶׁמְשַׁלֵּיטִים עֲלֵינוּ מִצִּיאוֹת שֶׁל צָרוֹת וּבַעֲיּוֹת, טְרָדוֹת וְטְרָחוֹת, וְאֵרִים תְּמִיד נִבְהַל וְנִשְׁתַּמֵּם וְהוּא עֲסוֹק וְאֵין לוֹ זְמַן. כִּי אֲנִי יוֹכֵלִים לְשַׁבֵּר אֶת הַמַּאֲוִרִי אֲשֶׁר, ע"י שְׁמֵתָאֲבָלִים עַל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּחֻצוֹת, וְלִגְלוֹת אֶת הַמַּאֲוִרִי אֹר, וְעִי"ז תְּהִיָּה גְּאוּלָּה שְׁלִימָה בְּקִרְוֵב אֲמֵן.